
ELENA JUREVNA ELISINA

Ruska državna biblioteka, Moskva, Rusija

UDK 02:004.738.5

ELEKTRONSKE USLUGE BIBLIOTEKE

Sažetak: *U tekstu¹ se razmatra nova paradigma bibliotečko-informacionih usluga koja je u inostranom bibliotekarstvu dobila naziv Biblioteka 2.0. Načinjen je pokušaj da se nabroje usluge koje se korisnicima biblioteke pružaju u elektronskom vidu i da se sistematizuju po vrstama. Navedeni su primeri novih usluga, prevashodno iz iskustva u radu velikih nacionalnih i inostranih biblioteka.*

Ključne reči: *Biblioteka 2.0, elektronske usluge, elektronska dokumenta, elektronski izvori.*

Novi model usluga Biblioteka 2.0

Određenje bibliotečke usluge, kao omogućavanje korisnicima da pristupe „informacijama bibliotečkog sistema“, prvo je predložila M. J. Dvorkina. Proizvodi koje biblioteke stvaraju, po mišljenju autorke, imaju potencijalnu mogućnost da zadovolje potrebe korisnika uz ostvarenje dva uslova: ako su konkretnom korisniku potrebni i ako će ka tim proizvodima biti obezbeđen pristup u vidu usluge. Na poslednje se, smatra M. J. Dvorkina, odnosi i savladavanje prostornih ograničenja, sistem modela koji dopušta da se dobije predstava o proizvodu, na primer, o uključenosti u fond dokumenata, kao i bilo koja transformacija podataka koja pomaže da se zadovolje informacione potrebe korisnika.

¹ Napomena urednika: Naslov originala, Елиси́на Е. Ю. Услуги, реализуемые библиотекой в электронной среде/ Е. Ю. Ели́сина//Библиотековедение. – 2008.№ 4.-С. 42-48. Лjubaznošću autorke dobijena prava za prevod i objavljivanje ovog članka.

Courtesy of the author obtained the rights for the translation and publication of this article.

U članku se koristi niz pojmova: Pristup elektronskim dokumentima kao proces interakcije korisnika sa elektronskim dokumentima, čuvanim, nabavljenim za korišćenje ili stvorenim u biblioteci, koji se vrši preko telekomunikacione mreže ili direktno preko računara. Pristup nedokumentovanoj informaciji kao mogućnost da korisnik dobije usmeno uputstvo od bibliotekara u cilju efikasnog korišćenja (ili stvaranja sopstvenih) elektronskih dokumenata. Uputstvo se ovde razmatra u najširem smislu, uključujući i usmenu formu bilo kojih edukativnih, konsultativnih, usmeravajućih usluga. Pristup nedokumentovanoj informaciji označava takođe proces upoznavanja korisnika sa *streamingom*² koji se prenosi preko telekomunikacione mreže. Elektronsko okruženje je „okruženje tehničkih uređaja (aparata), koji funkcionišu na osnovu fizičkih zakona i koriste se u informacionoj tehnologiji kod obrade, čuvanja i prenosa podataka.“

Danas je broj usluga koje se realizuju u elektronskom okruženju značajno porastao. Ranije (približno do 1997. godine) ruske biblioteke nisu u masovnom sistemu usluga pristupa ustupale elektronske izvore u punom tekstu, niti su nudile usluge skeniranja analognih dokumenata. Teško je čak bilo zamisliti da korisnik ne prisustvujući fizički u biblioteci može da je poseti, da se upozna s njenim fondovima, udaljenim izvorima i da ostvaruje pristup koji mu ona stavlja na raspolaganje.

Savremene automatizovane tehnologije obezbeđuju bilo kojoj produkciji biblioteke nov kvalitet; preko interneta je omogućen pristup neograničenom broju korisnika. Na takav način, spektar informaciono-bibliotečkih mogućnosti širi se na račun omogućavanja pristupa ka svim formama bibliotečkih i naučnih proizvoda i usluga koje su stvorene u biblioteci i van nje. Trend sve češćeg spajanja proizvoda i usluga istakla je V. V. Brežnjeva, koja smatra da se kao rezultat pružanja informacionih usluga danas sve više pojavljuje ustupanje informacionog proizvoda korisniku.

Menja se ne samo nomenklatura, već i kvalitativne karakteristike usluga. Najbolji primer novih korisničkih kvaliteta bibliotečke produkcije su pretraživačke

² Kontinuirano emitovanje podataka od servera do klijenta. – *Prim . prev.*

i servisne mogućnosti elektronskih kataloga bibliotečkog fonda. Kao servisne mogućnosti elektronskog kataloga biblioteke, pomoću koga je realizovan modul elektronske porudžbine dokumenata (modul cirkulacije), pojavljuju se brzina narudžbine, preglednost rezultata pretrage, kontrola statusa naručenih dokumenata, mogućnost njihove narudžbine preko interneta.

Razvoj spektra usluga pristupa informaciji i dokumentima u biblioteci, povećanje njihove brojnosti i raznovrsnosti, vođenje povratne komunikacije sa korisnicima i adekvatno aktiviranje bibliotečkog prisustva u mreži, sve to zajedno omogućava novu ocenu uloge i mogućnosti razvoja biblioteke u savremenom informacionom društvu.

Zanimljiva je nova tendencija u razvoju veb servisa koji su dobili naziv Web.2.0. Precizno određenje shvatanja Web.2.0 tehnologija ne postoji; karakteristike tog modela veb sajtova su usmerenost na spoljašnju sredinu, na širok krug korisnika (klijenata, partnera, kupaca), na dobro organizovanu komunikaciju sa korisnicima, na predstavljanje raznovrsnih usluga, raznolikost načina prezentacije i prenosa dokumenata i informacija.

Bibliotečke zajednice mnogih zemalja sveta danas traže nove forme bibliotečkih usluga, pre svega za udaljene korisnike. Tako je u enciklopediji Britanika termin Biblioteka 2.0 (Library 2.0) već našao svoj odjek. U članku Džordža Eberharta (George M. Eberhart), koji se nalazi u elektronskoj verziji enciklopedije i u kojem se analiziraju glavni bibliotečki događaji iz 2006. godine, autor ocenjuje da je prvo u Sjedinjenim Američkim Državama definisan nov model usluga pod nazivom Biblioteka 2.0. On se sastoji od niza inovativnih ponuda na mreži koje objedinjavaju virtuelnu korisničku službu na koju se šalju podaci, blogovi i viki poruke. Termin Biblioteka 2.0 koji je predložio M. Kejsi (Michael Casey), bibliotekar Javne biblioteke grofovstva Gvinet države Džordžija, Sjedinjene Američke Države, odražava korisnički orijentisanu savremenu predstavu o bibliotečko-informacionim uslugama, koje dozvoljavaju dobijanje informacije i dokumenata iz biblioteke, nezavisno od mesta i vremena, fleksibilno reagujući na promenljive potrebe korisnika.

Kako se ocenjuje u članku Biblioteka 2.0 (Library 2.0), koji se nalazi u elektronskoj enciklopediji Wikipedia, korišćenje modela Biblioteka 2.0 otkriva pred bibliotekama mogućnosti stalnog obnavljanja spektra usluga na koje se upućuju korisnici u traganju za novim formama njihovog privlačenja u biblioteke. Poklonici takvog modela razvoja bibliotečko-informacionog usluživanja u elektronskoj sredini smatraju da će u bliskoj budućnosti on zameniti tradicionalne, jednosmerne modele usluga koji su se koristili u bibliotekama stolicima.

Problemima razvoja biblioteka po modelu Biblioteka 2.0 na Svetskom bibliotečkom i informacionom kongresu – 73. Generalnoj konferenciji i savetu IFLA-e (2007. godina, Durban, Južnoafrička Republika), bilo je posvećeno nekoliko referata. U referatu Dž. Furnera (J. Furner) ocenjuje se da savremeni korisnici ulaskom na veb sajt biblioteke žele da dobiju, uporedo sa drugim, i sledeće usluge:

- mogućnost individualnog podešavanja po različitim sadržajnim aspektima, formatu i stilu interakcije sa onlajn sadržajima biblioteke;
- mogućnost da se koriste pregledi, preporuke, anotacije, za izvore biblioteke i mogućnost pravljenja istih (korisnici žele da im se omogući da komentarišu zapise, primedbe drugih korisnika, da vrše pretraživanja po tekstovima pregleda koje su napravili drugi korisnici ili uz njihovo učešće; da imaju mogućnost navigacije po zapisima koji su identifikovani kao linkovani zapisi);
- mogućnost pristupa regularnim blogovima koje je dužna da postavi biblioteka, to jest korisnici žele da budu redovno obaveštavani o izvorima biblioteke (novim prispećima u njen fond, tekućim događajima) i linkovima za izvore neposredno ili na njihov opis;
- mogućnost dobijanja sa sajta biblioteke informacija preuzetih iz različitih izvora (analognih, elektronskih), bibliografskih zapisa iz kataloga koji šire i obogaćuju podatke o bibliotečkim izvorima (sadržaji, prikazi korica, biografije, rezimei, pregledi i drugo);
- mogućnost pristupa novim zapisima, blogovima, pregledima, preporukama, anotacijama, spiskovima, komentarima i rezultatima pretrage preko RSS (Really Simple Sydication). RSS je format koji obezbeđuje komforan način pretraživanja i brzog pregleda infor-

macija iz mnogih izvora, kao, na primer, saopštenja za štampu, informacije o obnavljanju registra neke produkcije ili izmena na veb sajtovima.

Nov model bibliotečko-informacionog usluživanja (pre svega udaljenih korisnika) Biblioteka 2.0 zasnovan je na sledećim principima:

- stavljanje korisnicima na raspolaganje širokog spektra usluga neprekidno i iz bilo kog mesta, pristup preko interneta elektronskom katalogu, uzajamnim katalogima mnogih biblioteka raznih zemalja sveta;
- učestvovanje u korporativnim projektima, pridobijanje širokog kruga partnera koji imaju svoje prezentacije na mreži, naročito interakciju s krupnim portalima na mreži;
- uvlačenje korisnika u bibliotečko-informacionu delatnost, konkretno, u formiranje i obogaćivanje sadržaja elektronskog kataloga, elektronske biblioteke, sajta biblioteke;
- korišćenje instrumenata Web 2.0 (blogovi, tagovi, RSS, wikiji i drugo), učestvovanje u društvenim mrežama.

Detaljno određenje strukture bibliotečko-informacionih usluga koje stavljaju na raspolaganje opšte naučne biblioteke u elektronskom vidu prilično je složeno. Kod njihovog pronalaženja i podele po vrstama koristili smo klasifikaciju usluga koju je uspostavila M. J. Dvorkina, kao i analizu svih poznatih usluga, nezavisno od frekvencije i realizacije u ovoj ili onoj konkretnoj biblioteci (zbog ograničenog obima članka pravni aspekti pružanja usluga neće se razmatrati).

Pristup elektronskim dokumentima iz fondova biblioteke i internet

Pristup elektronskim dokumentima kod usluživanja u elektronskom okruženju je osnovna i najčešća usluga koja se pruža korisnicima biblioteke.

Usluge ustupanja elektronskih dokumenata u bibliotekama moguće je podeliti na dve osnovne grupe, s obzirom na to da li korisnik radi s dokumentom u biblioteci (koristeći bibliotečki kompjuter) ili želi da ga kopira na spoljni nosač za rad izvan biblioteke. Prenos elektronskog dokumenta na spoljni nosač uslovno ćemo nazvati kopiranjem dokumenta. Analiza

postojećeg spektra usluga pristupa elektronskim dokumentima u bibliotekama pokazala je da su se u njima izdvojile dve podvrste:

- blagovremeno ustupanje na korišćenje (pregled s ekrana) elektronskih dokumenata iz fonda elektronskih dokumenata i fonda otvorenih izvora na internetu, a takođe pristupa strimingu;
- ustupanje na trajno korišćenje (kopiranje) dokumenata iz fonda elektronskih dokumenata i fonda otvorenih izvora na internetu.

Usluge blagovremenog ustupanja elektronskih dokumenata na korišćenje (pregled s ekrana) svrsishodno je razlikovati po vrstama elektronskih dokumenata (neki od njih za sada nedostaju u ruskim bibliotekama, ali će ih biti u budućnosti), na primer:

- otvoreni izvori na internetu;
- dokumenti na mreži sa udaljenim pristupom (licencirani);
 - optički kompakt diskovi;
- dokumenti elektronske biblioteke sadašnje generacije.

Kao jedan od načina ustupanja korisnicima pristupa otvorenim izvorima na internetu pojavljuje se (osim iznajmljivanja bibliotečkog kompjutera) bežični pristup sa čitalačkih notbukova ili džepnih personalnih kompjutera. Od ruskih biblioteka bežični pristup internetu na bazi Wi-Fi tehnologije obezbeđuje svojim korisnicima za sada samo Ruska državna biblioteka.

Ustupanje udaljenih izvora na mreži na koje imaju prava pristupa ostvaruje manji broj centralnih regionalnih biblioteka. To je umnogome povezano sa nespremnošću biblioteka da nabave plaćene elektronske izvore i odsustvom iskustva u organizaciji pristupa licenciranim izdanjima, koje je moguće dobiti i bez nadoknade (na primer, stav člana konzorcijuma oko zajedničke nabavke izvora).

Usluga pristupa većini licenciranih izvora na mreži omogućava se lokalnim korisnicima u samoj biblioteci. Osim toga, neki agregatori i proizvođači elektronskih izvora dopuštaju kroz licencne sporazume pristup elektronskim dokumentima korisnicima biblioteka kroz autorizaciju pristupa (korisničko ime i šifra) sa bilo kog kompjutera izvan biblioteke.

U pristupu elektronskoj biblioteci celishodno je, po našem mišljenju, izdvojiti sledeće vrste:

- pristup elektronskoj biblioteci sadašnje generacije;
- pristup posebnim fondovima elektronske biblioteke;
- pristup internet arhivu.

Elektronske biblioteke sadašnje generacije imaju Ruska državna biblioteka i Ruska nacionalna biblioteka, veliki broj centralnih biblioteka regiona Rusije (uglavnom zavičajnih). Usluge pristupa posebnim fondovima elektronske biblioteke i internet arhivu nacionalnog domena, u ruskim bibliotekama se ne stavlja na raspolaganje. Posebni fondovi elektronske biblioteke podrazumevaju da su raznovrsni izvori, koji se čuvaju na udaljenim serverima, objedinjeni u zajedničkoj tački ulaza i pretraživanja. U funkciji primera inostranog iskustva kao realizacije takve strategije moguće je navesti projekat Portala digitalnog arhiva (Digital Archive Portal – PORTA) Nacionalne parlamentarne biblioteke Japana. Cilj projekta jeste obezbeđenje pristupa iz jedne tačke ka elektronskim izvorima same biblioteke i komercijalnim bazama podataka, a takođe bazama podataka arhiva, knjižara, muzeja i tako dalje, na osnovu korišćenja protokola metapodataka OAI – PMH, protokola za pretraživanje informacija SRW i drugih sredstava.

Stvaranje internet arhiva u cilju očuvanja digitalnog kulturnog nasleđa posebno je složen zadatak koji pokušavaju da ostvare nacionalne biblioteke mnogih zemalja sveta. Na primer, Norveška je jedna od prvih zemalja koja je u Zakon o obaveznom primerku uključila dokumente sa mreže. Godine 2005. Nacionalna biblioteka Norveške započela je rad na sakupljanju nacionalnih publikacija sa veba. Sakupljanje veb stranica ostvaruje se uz pomoć softverskog programa koji četiri puta godišnje vrši skladištenje i obezbeđuje čuvanje snimaka veb sajtova, koji fiksiraju stanje norveškog internet domena u određenom momentu. Da bi se u potpunosti sačuvali posebni dokumenti, na primer, sva izdanja časopisa, svi brojevi novina, primenjuje se selektivni pristup, to jest odabrane vrste izdanja čuvaju se u potpunosti. Katalogizacija arhive mreže popunjava se samo za mali procenat dokumenata (1%). Svi dokumenti arhive se indeksiraju, što omogućava pretraživanja po punom tekstu. Publikacije sa mreže uključene u arhivu, zbog poštovanja autorskih prava, ustupaju se samo korisnicima

koji se bave naučnim radom. Ako je dokument zaštićen kopirajtom, korisniku se ustupa pristup samo delu arhive, u saglasnosti sa potrebama.

Iskustvu stvaranja internet arhive nacionalnog doma-
na u nacionalnim bibliotekama stranih zemalja po-
svećena je pažnja u nizu publikacija.

Pristup korisnika elektronskim dokumentima reali-
zuje se u bibliotekama putem ustupanja elektronskog
dokumenta na trajno korišćenje, što pretpostavlja ču-
vanje informacija u elektronskom ili analognom vidu.

Kopiranje dokumenata iz različitih fondova mora da
se reguliše specijalnim pravilima kojima se obezbe-
đuje nadgledanje svih zabrana kopiranja, uslovljenih
zakonodavstvom o autorskim i srodnim pravima, li-
cencnim sporazumima, uslovima kopiranja. Ova og-
raničenja odražavaju politiku biblioteke o kopiranju
iz različitih fondova elektronskih dokumenata pri us-
lovima pružanja plaćenih usluga.

Uslugama ustupanja elektronskog dokumenta na
trajno korišćenje moguće je u nekom delu pravila
takođe dodati i uslugu samog otvaranja dokumenta.

Elektronski dokumenti koje stvaraju korisnici

U predelektronskoj eri, korisnik biblioteke je radeći
sa knjigama i drugim dokumentima pravio zabeleške i
izvode, ali se to nije tretiralo kao bibliotečka usluga.
Savremeni korisnik biblioteke, ispunjavajući taj ili
drugi kreativan posao, obavlja ga koristeći skup iz-
vora. On ima mogućnost da formira vlastiti tekst, sla-
žući ga na kompjuteru, ilustrujući ga slikama prona-
đenim u fondu elektronskih izvora biblioteke ili ske-
nirajući ih iz štampanih izdanja. To postaje moguće
ako biblioteka omogućava usluge pristupa paketu od-
govarajućih programskih sredstava, ako pruža kon-
sultacionu podršku i ima dovoljnu količinu kompjue-
tera i drugih tehničkih sredstava.

Pristup korisnika stvaranju sopstvenih elektronskih
dokumenata koristi se u svim bibliotekama, ipak, ova
usluga se ranije nije praktikovala u celini. Skeniranje
dokumenata, sakupljanje tekstova, druge vrste rada
sa tekstovima i slikama, stvaranje lične stranice, auto-
matski prevod sa jednog jezika na drugi, sve ove vrste
usluga korisnik ima mogućnost da dobije posećujući
javnu biblioteku. Neke od ovih usluga korisnik, u za-
visnosti od toga koliko ima predznanja i kakve su mu

radne navike sa postojećim ili drugim tehničkim i programskim sredstvima, ostvaruje u režimu samo-usluživanja, neke pak, posle konsultacija, a pojedine od tih usluga realizuju samo zaposleni u biblioteci.

Biblioteke mogu da obezbeđuju pristup korisnika stvaranju ne samo dokumenata koji pripadaju samim korisnicima, nego i odvojenim izvorima dokumenata koje biblioteka generiše.

Usluge koje se odnose na stvaranje uslova za korisničko popunjavanje elektronske biblioteke, baza podataka i druge bibliotečke produkcije, danas su široko rasprostranjene u različitim vrstama biblioteka u celom svetu. Treba konstatovati da se ranije u svojstvu bibliotečko-informacionih usluga one takođe nisu uzimale u obzir. U takvu vrstu bibliotečkih usluga mogu se ubrojati pojedine inicijative koje su pokrenule velike svetske biblioteke. Na primer, projekat Nacionalne biblioteke Australije (Picture Australia – <http://www.pictureaustralia.org/index>) odgovara novim modelima kompletiranja i služenja izvorima koji podržavaju formiranje i širenje korisničkih znanja. Zahvaljujući ovom projektu, omogućen je pristup više od milion slika. Prvobitno je na mrežu bio postavljen samo retrospektivni fotomaterijal iz fondova biblioteka i drugih partnerskih organizacija. Međutim, analiza korisničkih prioriteta pokazala je da 43% onih koji koriste fond fotomaterijala imaju potrebu za novim slikama. Zbog toga je biblioteka rešila da radi sa Flickr servisom predviđenim za čuvanje i korišćenje digitalnih fotografija. Uz njegovu pomoć korisnici šalju svoje fotografije u jednu od dve grupe Picture Australia. Stručnjaci Nacionalne biblioteke Australije uzimaju slike i metapodatke koje prave korisnici i posle provere pridružuju ih kolekciji fotomaterijala Picture Australia. Na ovakav način, baza podataka je već narasla na osamnaest hiljada slika.

Još jedan primer sadržaja elektronske biblioteke koji formiraju korisnici je projekat Britanske biblioteke kroz koji se ostvaruje sakupljanje elektronskih pisama mnogih građana zemlje. Odluka o otvaranju arhive elektronskih poruka u Britanskoj biblioteci pojavila se zbog rasta popularnosti elektronskih pisama. Cilj inicijative je da se stvori osoben „kalup“ savremene engleske pisane reči koji će je sačuvati za buduća pokolenja.

Ruske biblioteke za sada još neredovno privlače korisnike ka formiranju sadržaja elektronske biblioteke.

Ruska državna biblioteka formira otvorenu elektronsku biblioteku disertacija (<http://orel.rsl.ru/rl.html>), u kojoj su sadržani puni tekstovi disertacija i autorskih radova, dobijenih od samih autora. Sverdlovska oblasna opšta naučna biblioteka V. G. Belinskog predlaže posetiocima da ostave link ili opis internet izvora korisnog za posetioce u svojoj virtuelnoj biblioteci, koja predstavlja zbirku linkova za elektronske kolekcije zapisa u punom tekstu (http://book.uraic.ru/el_library/about).

U sledećem broju biće razmatrane druge vrste usluga koje biblioteka pruža u elektronskom okruženju i pomoću kojih realizuje pristup bibliografskoj, naučnoj, faktografskoj produkciji biblioteke, inovativnim i referentnim dokumentima o bibliotečkom sistemu. Biće reči i o edukativnim i konsultativnim uslugama, uslugama bibliotečkog druženja i sociokulturne delatnosti biblioteke, kao i o uslugama organizacije bibliotečkog komfora koje omogućavaju diferencirano usluživanje elektronskim dokumentima. Biće navedeni i različiti primeri usluga, uključujući i one koje koriste tehnologije Web.2.0.

LITERATURA:

Брежнева В. В., Информационное обслуживание: концепция сервисного развития: автореф. дис. докт. пед. наук / В.В. Брежнева. - СПб., 2007. - 42 с.

ГОСТ Р 52292-2004. Электронный обмен информацией: термины и определения. - М., 2005. - 15 с.

Дворкина М. Я. Библиотечное обслуживание: теоретический аспект / М. Я. Дворкина. - М.: Изд-во МГИК, 1993. - 250 с.

Она же. Информационное обслуживание: социокультурный подход / М. Я. Дворкина; МГУКИ. - М.: Профиздат, 2001. - 111 с.

Доклад, подготовленный для ЮНЕСКО Европейской комиссией по сохранности и доступности / пер. Г.А. Кисловской // Научные и технические библиотеки. - 2004. - № 12. - С. 60-73.

Кендзи Юетсуки. Динамичное преобразование национальной парламентской библиотеки: из научной библиотек в библиотеку для всех / пер. С. Лотоцкой // Новости международной федерации библиотечных ассоциаций и учреждений. - 2007. - № 1. - С. 19-24.

Рустаф К. Наше цифровое наследие как источник информации для пользователей: сбор сетевых публика-

ции и организации доступа к ним в Национальной библиотеке Норвегии [Электрон. ресурс] / Керсти Рустад; пер. Н. Литвиновой // Всемирный библиотечный и информационный конгресс: 71-я Ген. конф. и Совет ИФЛА14-18 авг. 2005 г., Осло, Норвегия. - Осло, 2005. - 8с. 15.03.2008.

URL: http://www.ifla.org/IV/ifla71/papers/151r_trans-rustad.pdf

Furner J. User Tagging of Library Resources: Toward a Framework for System Evaluation // World Library and Information Congress: 73rd IFLA General Conf. and Council, 19 - 23 Aug. 2007, Durban, South Africa. - Durban, 2007. - 10 с. URL: <http://www.ifla.org/IV/ifla73/papers/157-Fumpr-en.pdf>

Gatenby P. Reaching New Audiences- the People Australia and Picture Australia Projects at the National Library of Australia // World Library and Information Congress: 73rd IFLA General Conf. and Council, 19 -23 Aug. 2007, Durban, South Africa. - Durban, 2007. - 10с.

URL: <http://www.ifla.org/IV/ifla73/papers/147-Gatenby-en.pdf>

Library 2.0 //Wikipedia: The Free Encyclopedia.

URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Library_2.0

Maluem J. Collected E-mails of the Great and Good //The Times. - 2007. - May 3. -

URL: http://technology.timesonline.co.uk/tol/news/tech_and_web/article1739305.ece

Prevela s ruskog
Aleksandra Grozdanić,
bibliotekar Naučne čitaonice
Narodne biblioteke Srbije

Elena Elisina Yurevna

The Russian State Library, Moscow, Russia

LIBRARY ELECTRONIC SERVICES

Abstract

The text reviews new paradigm of library and information services for which the term Library 2.0 is used in foreign librarianship. It was conceived as an attempt to form the list of electronic services provided to library users and to systematise them by types. Some examples of new services were presented, mainly those based upon the operational experience of big national and international libraries.

Key words: *Library 2.0, electronic services, electronic documents, electronic resources*